Černuc

Kraj: Středočeský
Okres: Kladno
Správní obvod: Slaný
GPS souřadnice: 50.301145N, 14.202503E
Nadmořská výška: 192 m n. m.
První pís. zmínka: 1102 (922 let)
Počet obyvatel: 969
PSČ: 273 23
Adresa URL: www.cernuc.cz

Historie obce Černuc

Prvá historická zmínka o Černuci je z roku 1102. I tak jde o jednu z nejstarších obcí Dolního Povltaví. Tehdy litoměřický župan, Vršovec Nemoj, odkázal všechny své statky, a mezi nimi i Černuc, vyšehradské kapitule. O několik let později, po vyvraždění Vršovců, byla závěť zničena a v nastalých sporech o jmění uchvátil Černuc i jiné vsi žatecký župan Jarohněv.
Teprve později přikázal Soběslav II. Černuc právoplatně vyšehradské kapitule a v jejím majetku zůstala do roku 1292, kdy ji probošt Jan postoupil králi Václavu II. Panovník dal ves do užívání pražskému a pak zřejmě i míšeňskému biskupovi. Z těch dob je znám i prvý dědičný černucký rychtář jménem Walter. Němec, který tu obdržel ke svému úřadu lán s krčmou a důchod třetího dílu soudních pokut.
Asi roku 1296 obdržela Černuc, patřící tehdy k budyňskému královskému statku, králova teta Griffina, která dala znovu přeměřit všechny pozemky.
Původně měla ves asi 12 gruntů, postupně byla rozšiřována až na 33 usedlostí. Dvůr tu byl připomínán už v roce 1336, kdy byla Černuc vyměněna králem Janem Lucemburským za jiné statky doksanského kláštera. Spolu s Kmetiněvsí dostala se tak do majetku ženského premonstrátského řádu, jemuž pak patřila až do husitských válek. Roku 1391 se odtud jmenují Jiřík z Černuce (Gyrziko de Czernucz) na Mileticích a Blažek (Blazko de Czernuczie), což znamenalo, že tu nějaký majetek měla i drobná místní šlechta. Po vypálení Doksan roku 1421 bylo klášterství svěřeno Hynku z Koldštejna.
Roku 1436 zastavil císař Zikmund Černuc i Kmetiněves vladykovi Parsifalovi z Prostiboře, od jehož potomků si doksanský klášter obě vsi nakrátko koupil. Už roku 1464 je však zastavil král Jiří Bedřichu Ojířovi z Očedělic, od něhož roku 1468 přešla na Jindřicha z Kolovrat a Libštejna. Až do roku 1603 byly obě obce zápisnými dědinami panstaví Buštěhrad, tj. pánů z Kolovrat a Libštejna a později Bezdružických z Kolovrat. Tehdy Černuc vykoupil doksanský klášter, ale Kmetiněves Jiří Hrobčický z Hrobčic na Pálči. Teprve po třicetileté válce byly opět obě vsi majetkem doksanského kláštera a setrvaly zde až do jeho zrušení.
V 16. století byli obyvatelé Černuce, stejně jako Velvar a okolních vsí, většinou podobojí. Měli proto hned od roku 1603 prudké spory s klášterem. Probošt Zikmund Kohel pronásledoval sedláky tak, že roku 1604 jej málem ubili a zdemolovali klášter.
O tom, že Černuc byla velkou vsí, svědčí Berní rula z roku 1654, která zároveň dokládá, jak se Černuce dotkla třicetiletá válka. K uvedenému roku zde bylo napočítáno 9 osedlých a 22 pustých statků a 2 pusté chalupy (dle "Pamětí královského města Velvar" autora Františka Vacka). Obyvatelé odtud utekli hlavně v letech 1624 - 1627. Osazování pustých gruntů trvalo téměř do roku 1677. Rekatolizace postupovala tvrdě a tak v roce 1650 byli v Černuci už jen katolíci.
V roce 1702 byl v Černuci založen rybník a patrně i dominikální mlýn, pronajímaný až do roku 1770, kdy

přešel do selského majetku. To už tu stál i nový dvůr (původní byl zničen v roce 1631), a dominikální hospoda, která byla v selském držení od poloviny 18. století. V letech 1711 - 1713 se tu lid bouřil pro značnou robotu. V tu dobu zde navíc řádil mor. Později oživla zdejší silnice pravidelnou poštovní dopravou z Prahy na sever. Zato za vlády Marie Terezie trpěla obec častnými pochody císařských i cizích vojsk v několika válkách a taženích.
Roku 1782 byl zrušen ženský klášter v Doksanech, v jehož majetku byla Černuc v letech 1336 - 1421 a 1603 - 1782. Obec se dostala do správy Náboženského fondu a od roku 1790 do nájmu kněžny Poniatovské. V letech 1796 - 1806 patřila spolu s doksanským dominiem Jakubu baronovi z Wimmerů, který panství zadlužil a prodal Lexům z Aehrenthalu. Jim patřila Černuc až do zrušení poddanství v roce 1848 a dvůr až do 20.století.
Zdá se, že obyvatelé Černuce nebývali chudí. Na zahradě statku č. 55 byl kdysi vykopán džbán, plný stříbrných mincí císaře Leopolda I. ze 17. století. I později došlo k několika zajímavým nálezům.
Roku 1790 bylo v Černuci již 50 usedlostí, roku 1848 už 88 a v roce 1901 celkem 157 domků, 214 rodin a 1002 obyvatel. Tehdy tu bylo kromě dvora 29 statků, 4 hostince, 4 kupci, mlýn s pekárnou, 2 zedničtí a 1 tesařský mistr, 2 kováři, 1 řezník atd. Škola, která tu byla už od poloviny 18. století, měla např. roku 1887 celkem 135 dětí ve dvou třídách. V obci byly činné spolky. Hasičský sbor tu byl jako první místní spolek už od roku 1884, dále Dělnický spolek "Pokrok" a spolek zemědělský a okrašlovací.